

Därför är vi *allra* bäst tillsammans

Människan är ett ovanligt socialt djur.

DET SOCIALA DJURET

Matthew D.
Lieberman
[Fri tanke 2017]

Man anar att
människan är

en social varelse: Vi har stora hjärnor i förhållande till vår kropp. Att hjärnan inte är färdigutvecklad vid födseln – så att huvudet ska kunna komma ut – gör också det nyfödda barnet helt beroende av omsorg för att överleva. Barnet behöver någon vars vilja att knyta an till det är starkare än något annat.

Ja, att människan är ett socialt djur råder det väl egentligen ingen tvekan om. Det vet alla som någon gång blivit lämnad av någon man älskar eller utesluten ur en gemenskap. Det gör ju ont. Att social smärta inte bara kan göra lika ont som fysisk smärta, utan i princip också tjänar samma syfte – alltså överlevnad – visar Matthew D. Lieberman med all önskvärd tydlighet i sin bok *Det sociala djuret* (Social: Why our brains are wired to connect i original). I ett numera klassiskt experiment lät han och hans kolleger exempelvis försökspersoner ligga i en fMRI-skanner och

spela Cyberball. I spelet tror sig deltagarna passa en virtuell boll till andra personer – som i själva verket inte är mänskliga medspelare utan en dator – för att sedan utan förvarning bli uteslagna ur leken. Den sociala smärtan ger upphov till precis samma aktivitet i hjärnan som när personen upplever fysisk smärta.

MATTHEW D. LIEBERMAN är professor och chef för Social cognitive neuroscience lab vid University of California i Los Angeles och har de senaste tjugo åren tillsammans med sina kolleger utvecklat den så kallade socialkognitiva neurovetenskapen. En stor del av den forskning han redovisar, för att visa att vi människor är skapta för att vara sociala, handlar om att stoppa folk i magnetkameror och kolla vilka delar av hjärnan som är länkade till vissa aktiviteter eller känslor. Och i längden tycker jag att det blir lite tröttsamt med alla magnetkamerabilder.

I övrigt är boken intressant läsning om hur vi gång på gång under evolutionen har utvecklats för den sociala anpassning som varit avgörande för att göra oss till jordens mest framgångsrika art. Att kunna

samarbeta och leva i så stora grupper som människan gör, innebär så klart att vi måste kunna förstå andra individer. Så kanske är det inte så konstigt att social kognition, den tankeverksamhet som kretsar kring andra, tar upp mycket av vår tid. Inte heller att Lieberman klassar mentalisering, det vill säga att sätta sig in i

ILLUSTRATION: GETTY IMAGES

hur andra känner och reagerar, som en social superkraft.

BOKEN ÄR UPPDELAD utifrån de enligt författaren tre evolutionärt viktigaste mänskliga sociala anpassningarna: samhörighet, tankeläsning och harmonisering. Den är förvånansvärt lättläst – här hjälper nog Liebermans filosofintresse, personliga

anekdoter och bakgrund som socialpsykolog till.

Möjligen drar han det lite väl långt. Jag hade klarat mig utan de sista kapitlen om hur vår sociala natur kan förbättra samhället, öka företags vinster och stävja skolkrisen – jag är liksom ändå med på att det som till största delen driver oss är önskan om social samhörighet.

– Karin Skagerberg